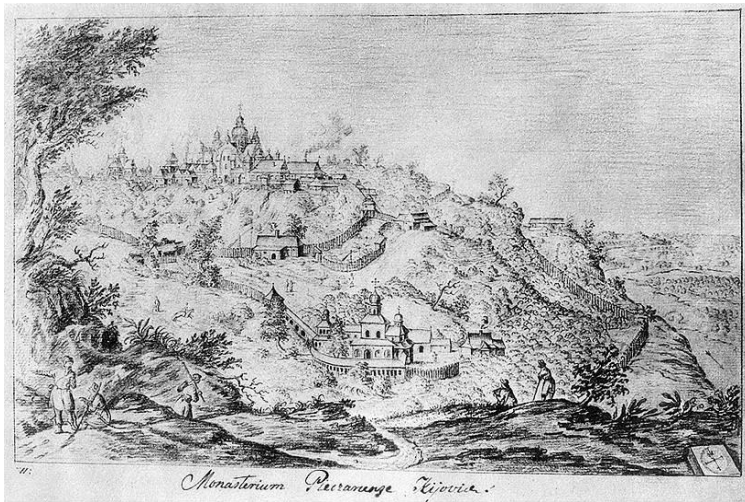

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”
Інститут археології НАН України
Центральний державний історичний архів України, м. Київ
Лабораторія гуманітарних міждисциплінарних студій
Університету ім. Адама Міцкевича в Познані
Товариство дослідників християнських старожитностей
Центральної та Східної Європи

Двадцять четверта
Міжнародна наукова конференція
“Церква – наука – суспільство:
питання взаємодії”
27–29 травня 2026 р.

до 975-ліття Києво-Печерської лаври та
100-річчя Лаврського заповідника

ПРОГРАМА

РЕГЛАМЕНТ КОНФЕРЕНЦІЇ

27 травня, середа

Корпус № 8 (дирекція Заповідника) 3-й поверх, зала засідань

Реєстрація учасників:	09:00–09:30
Пленарне засідання:	09:30–11:00
Круглий стіл “Острозькі: державність, військова звитяга і духовно-інтелектуальна спадщина в європейському контексті” (з нагоди 500-річчя князя Василя-Костянтина Острозького)	11:00–13:30
Секційне засідання “Християнська церква в Європі від Раннього Середньовіччя до Новітнього часу: інтердисциплінарні дослідження”	14:00–18:00

28 травня, четвер

Корпус № 8 (дирекція Заповідника) 3-й поверх, зала засідань

Реєстрація учасників:	09:30–10:00
Круглий стіл “Свобода совісті під окупацією: переслідування релігійних громад на тимчасово окупованих територіях України”	10:00–12:00
Секційне засідання “Дослідження, збереження та популяризація пам’яток: теорія і практика”	13:00–16:30

29 травня, п’ятниця

Корпус № 8 (дирекція Заповідника) 3-й поверх, зала засідань

Реєстрація учасників:	09:30–10:00
Круглий стіл “Сакральна спадщина між музеєм і архівом: документування, збереження, інтерпретація”	10:00–12:30
Секційне засідання “ Археологічні дослідження та пам’ятоохоронна справа”	13:00–16:30

Присєднатися до засідань в режимі онлайн можна за посиланням:
<https://us04web.zoom.us/j/78565674347?pwd=aOIHAFgmltQKvHVBfCsMIMbO2QaCt.1>
Ідентифікатор конференції: **785 6567 4347**
Код доступу: **623723**

Тривалість доповідей:

- на пленарному засіданні **до 20 хв.**
- на секційних засіданнях **до 15 хв.**

27 травня, середа

**Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”, вул. І. Мазепи, 21,
корпус № 8 (дирекція Заповідника) 3-й поверх, зала засідань**

<https://us04web.zoom.us/j/78565674347?pwd=aOIHAFgmltQKvHVBrfCsMIMbO2QaCt.1>

Meeting ID: **785 6567 4347**

Passcode: **623723**

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

9³⁰–11⁰⁰

Веде засідання: **Костянтин Крайній**, к. і. н., НЗКПЛ

Вступне слово

Максима Остапенка, кандидата історичних наук, генерального директора Національного заповідника “Києво-Печерська лавра”

Вітальне слово

Кардинала Миколи Бичка, Єпископа Мельбурнської єпархії святих апостолів Петра й Павла

ДОПОВІДІ:

Ольга Ковалевська

доктор історичних наук, професор

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

Формування матеріальної та духовної культури козацько-гетьманської держави середини XVII — другої половини XVIII ст.: теоретико-методологічний аспект

Олександр Старух

кандидат історичних наук, доцент

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

Києво-Печерська лавра та захист культурного суверенітету України: війна за смисл

Олена Семенець

доктор філологічних наук, професор

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Християнство в епоху глобальних криз і боротьби ідей (наукові та медійні рефлексії)

КРУГЛИЙ СТІЛ

**“Острозькі: державність, військова звитяга і духовно-інтелектуальна спадщина в європейському контексті”
(з нагоди 500-річчя князя Василя-Костянтина Острозького)
11⁰⁰–13³⁰”**

Модератор: **Наталія Білоус**, д.і.н., старший науковий співробітник

Василь Ульяновський

доктор історичних наук, професор

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Лаврські епізоди в житті князя Василя-Костянтина Острозького: реальне й уявне

Ірина Ворончук

доктор історичних наук

Інститут української археографії та джерелознавства

ім. М. С. Грушевського НАН України

Історія формування і становлення “Князства Острозького”

Наталія Білоус

доктор історичних наук, старший науковий співробітник

Інститут історії НАН України

Національний заповідник “Киево-Печерська лавра”

Київський воєвода князь Василь-Костянтин Острозький (1559–1608): патронат, ктиторство, стосунки з міською громадою в Києві

Наталія Бондар

кандидат історичних наук, старший науковий співробітник

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Видання Острозької друкарні в світлі сучасних досліджень: до 450-ліття заснування друкарні й академії

Микола Бендюк

Національний університет “Острозька академія”

Портрети синів князя Василя-Костянтина Острозького: питання іконографії та атрибуції

Ігор Тесленко

кандидат історичних наук, доцент

Національний університет “Киево-Могилянська академія”

Кембриджський університет

Презентація журналу “Острозька давнина”

СЕКЦІЙНЕ ЗАСІДАННЯ
“Християнська церква в Європі від Ранняго Середньовіччя
до Новітнього часу: інтердисциплінарні дослідження”
14⁰⁰–18⁰⁰

Головуючий: **Костянтин Крайній**, к.і.н., НЗКПЛ

Ігор Нетудихаткін

кандидат історичних наук

Національний заповідник “Софія Київська”

“Друг старий” Іюль: ким був один з перших відомих друзів Григорія Сковороди?

Мар’яна Нікітенко

кандидат історичних наук

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

Вода як шлях до Раю: апокриф про Агапія і символіка печер Київської лаври

Ірина Жиленко

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

До питання про фрагменти Палей в початковій частині літописної частки Патерика Йосифа Тризни (XVII ст.)

Оксана Прокоп’юк

кандидат історичних наук

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

Вічне життя та вічна пам’ять: вшанування вкладників у Києво-Печерській лаврі в ранньомодерний час

Валентин Ребенюк

кандидат історичних наук

Національний архітектурно-історичний заповідник “Чернігів стародавній”

Епістолярна спадщина архієпископа Лазаря Барановича: польськомовні копії та оригінали

Наталія Литвин

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

Годинник на дзвіниці Голосіївської Пустині середини XIX ст.: лаврський чи новий?

Вікторія Ширай

КЗК “Кременчуцький краєзнавчий музей”

Кременчуцька кладовищенська церква Всіх Святих

Ігор Загребельний

кандидат філософських наук

Інструменталізація релігії і секуляризація теологічних концептів в “українському” дискурсі Весни народів

Антоніна Кізлова

доктор історичних наук, доцент

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

Національний технічний університет України

“Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського”

Планування електрифікації Києво-Печерської лаври до заснування своєї електростанції

Piotr Hubicki

Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie

Fundowanie i wsparcie kościołów przez Ludwika i Paulinę Górskich

В'ячеслав Оліцький

кандидат історичних наук, доцент

Сумський державний педагогічний університет

Репрезентація відновлення монастирського життя Києво-Печерської лаври у 1988 р. в офіційній церковній періодиці (за матеріалами “Православного вісника”)

Ганна Путова

Музей історії міста Києва

Девочинні тексти римо-католиків Києво-Житомирської дієцезії кінця 1990-х – початку 2000-х рр.

Наталія Свинаренко

кандидат історичних наук, доцент

Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця

Особливості релігійного життя українських мігрантів у Польщі наприкінці ХХ ст. – на початку ХХІ ст. : історичні аспекти

Федір Медвідь

доктор наук в галузі політології, кандидат філософських наук, доцент,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Релігійна безпека українського суспільства в умовах російсько-української війни: історико-правовий аспект

28 травня, четвер

**Національний заповідник “Кисво-Печерська лавра”, вул. І. Мазепи, 21,
корпус № 8 (дирекція Заповідника) 3-й поверх, зала засідань**

<https://us04web.zoom.us/j/78565674347?pwd=a0lHAFgmItQKvHVBrfCsMIMbO2QaCt.1>

Meeting ID: **785 6567 4347**

Passcode: **623723**

КРУГЛИЙ СТІЛ

**“ Свобода совісті під окупацією: переслідування релігійних
громад на тимчасово окупованих територіях України ”**

10⁰⁰–12⁰⁰

Модератор: **Денис Яшний**, к.і.н., НЗКПЛ

Спікери:

Ескендер Барієв, Голова Кримськотатарського Ресурсного Центру

Климент, Митрополит Сімферопольський і Кримський

Уляна Севастьянів, кандидат філософських наук, викладачка кафедри філософії та педагогіки Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького

Мурат Сулейманов, Муфтії Духовного управління мусульман України “Умма”

Ірина Фенно, кандидат філософських наук, доцентка кафедри релігієзнавства філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Україна), гостьова дослідниця факультету католицької теології Університету Людвіга-Максиміліана (Мюнхен, Німеччина).

Руслан Халіков, кандидат філософських наук, член ГО “Майстерня академічного релігієзнавства”

Андрій Щекун, представник Крайової Ради Українців Криму

Регламент: виступ – до 7 хвилин; відповідь у дискусії – до 2 хвилин

СЕКЦІЙНЕ ЗАСІДАННЯ

“Дослідження, збереження та популяризація пам’яток: теорія і практика” 13⁰⁰–16³⁰”

Головуючі: **Аліна Варивода**, к.і.н., НЗКПЛ
Костянтин Крайній, к.і.н., НЗКПЛ

Тамара Іонова

Український музей Австралії

Український музей Австралії: історія та особистості. Отець Зенон Хоркавий

Сергій Павленко

Науковий журнал “Сіверянський літопис”

Ікона “Покрови Богородиці” кінця XVII ст. у структурі Сорочинського іконостаса: гіпотеза появи та спроба ідентифікації персонажів

Аліна Варивода

кандидат історичних наук

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

Гаптовані плащаниці в колекції та експозиції відділу шиття й тканини Лаврського музею / Всеукраїнського Музейного Городка 1920–1930-х рр.

Ольга Яшна

кандидат історичних наук

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

Нескінчена молитва: семантика та функції юдейського ритуального вбрання (за матеріалами колекції НЗ “Києво-Печерська лавра”)

Олена Пітателева

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

Стінопис Ближніх печер Києво-Печерської лаври у контексті мистецтва XII ст.

Марина Бардік

кандидат мистецтвознавства

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

Образи історії Києво-Печерської лаври в живописі її головного храму

Олена Лопухіна

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

До 120-річчя розпису церкви Всіх Святих. Організація художніх робіт. Виконавці та їх подальші долі

Любов Стромилюк

кандидат історичних наук

Національний заповідник “Софія Київська”

Відновлення накупольного хреста та купола Софійської дзвіниці у 1944 р.

Олександр Романченко

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

Невідоме зображення церкви Спаса на Берестові початку XIX ст.

Ярослав Бодоряк

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Скит Манявський як місце паломництва

Катерина Гоцало

кандидат історичних наук

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

Матеріальна спадщина Близьких печер: ідентифікація пам’яток та проблематики їхнього надходження до Всеукраїнського музейного городка

Юлія Кізіма

доктор філософії (PhD) за спеціальністю “Історія і археологія”

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

Експозиційна діяльність Державного історико-культурного заповідника “Києво-Печерська Лавра” 1945–1946 рр.: між ідеологічним тиском та повесними реаліями

Ігор Хроненко

кандидат історичних наук

Ірина Масалова

заслужений працівник культури України

Тетяна Можаровська

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

Церква Всіх Святих (корпус № 82) та церква Спаса на Берестові (корпус № 84) як експозиційні об’єкти. Історія та перспективи

Володимир Панкратов

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

Програма з рекреації військовослужбовців “Духовне відновлення культуурою” як приклад плідної співпраці музейних установ, Церкви та Армії

29 травня, п'ятниця

**Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”, вул. І. Мазепи, 21,
корпус № 8 (дирекція Заповідника) 3-й поверх, зала засідань**

<https://us04web.zoom.us/j/78565674347?pwd=aOIHAFgmItQKvHVBfCsMIMbO2QaCt.1>

Meeting ID: 785 6567 4347

Passcode: 623723

КРУГЛИЙ СТІЛ

**“Сакральна спадщина між музеєм і архівом:
документування, збереження, інтерпретація”
10⁰⁰–12³⁰**

Модератори: **Ольга Вовк, ЦДІАК України
Костянтин Крайній, к.і.н., НЗКПЛ**

Ольга Вовк

Центральний державний історичний архів України, м. Київ
**Оцифрування документів ф.128, Києво-Печерська Свято-Успенська
лавра: проблеми і особливості опрацювання документів фонду**

Юлія Орел

кандидат історичних наук,
Центральний державний історичний архів України, м. Київ
**Стан оцифрування фондів у ЦДІАК України та практичні поради щодо
користування документами онлайн**

В'ячеслав Станіславський

кандидат історичних наук, старший науковий співробітник
Інститут історії України НАН України
**Звернення архімандрита Варлаама Ясинського до московських царів та
князів Голіциних щодо ставропігії Києво-Печерської лаври
(грудень 1687 р.)**

Олександр Пономарьов

кандидат історичних наук
Центральний державний історичний архів України, м. Київ
Уточнення до біографії лаврського будівничого Степана Ковніра

Ольга Крайня

кандидат історичних наук
Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”
**Епіграфічні пам'ятки Великої дзвіниці Києво-Печерської лаври XVIII –
першої чверті XX ст.**

Вікторія Ляшенко

Центральний державний історичний архів України, м. Київ
**Церква Різдва Св. Іоанна Предтечі на Подолі у ХІХ ст. за матеріалами
ЦДІАК України**

Віталій Крижанівський

кандидат історичних наук, доцент
Центральний державний історичний архів України, м. Київ
**Етноконфесійна структура депутатського корпусу Єлисаветградської
міської думи в 1871–1917 рр.**

Артем Борисов

кандидат історичних наук
Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

Тетяна Борисова

вільна дослідниця, м. Київ
**Біографічна інформація про репресованих релігійних діячів
Корсунщини з слідчих справ 1937 р.**

Анна Яненко

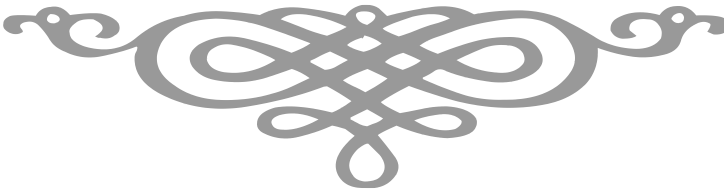
кандидат історичних наук

Ярослав Затилюк

кандидат історичних наук

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

**За лаштунками нарису Федора Титова про друкарню Києво-Печерського
монастиря: писане й знимковане**

СЕКЦІЙНЕ ЗАСІДАННЯ
“Археологічні дослідження та пам’яткоохоронна справа”
13⁰⁰–16³⁰

Головуючі: **Сергій Тараненко**, к.і.н., НЗКПЛ
Костянтин Крайній, к.і.н., НЗКПЛ

Тимур Бобровський

кандидат історичних наук

Національний заповідник “Софія Київська”

Згадки про святителя Миколая Мирлікійського в середньовічній епіграфіці Софії Київської

Дмитро Дяченко

В’ячеслав Баранов

Всеволод Івакін

кандидат історичних наук

Інститут археології НАН України.

Роман Широухов

кандидат історичних наук

Центр археології імені Лейбніца / Центр балтійської та скандинавської археології

Попередні результати комплексних досліджень південної частини середньовічного могильника Острів у Пороссі

Юрій Ситий

Національного історико-культурного заповідника “Гетьманська столиця”

Існування храму на території Третяка у Чернігові

Марина Сергєєва

доктор історичних наук, старший науковий співробітник

співробітник Інститут археології НАН України

Художня різьблена кістка Київської Русі у контексті міжкультурних зв’язків

Світлана Боян-Гладка

кандидат історичних наук, доцент

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Сакральні пам’ятки у верхів’ї Середнього Подністров’я за археологічними даними ХХ–ХХІ ст.: стан і перспективи дослідження

Олег Васюта

Національний архітектурно-історичний заповідник “Чернігів стародавній”

До питання стосовно статусу господаря однієї з наземних житлових будівель доби Русі, досліджених на території біля Антонієвих печер у Чернігові

Олексій Зажигалов

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”
Скляні вироби XVII–XIX ст. з археологічних розкопок Києво-Печерської лаври. Типологія та перспективи досліджень

Алла Гаркуша

Національний архітектурно-історичний заповідник “Чернігів стародавній”
Спас Чернігівський (XI ст.). Користування релігійною громадою УПЦ та наслідки цієї діяльності (1990–2023рр.)

Ірина Червко

кандидат геологічних наук
Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

Володимир Саприкін

кандидат геологічних наук
Державна установа “Науково-інженерний центр радіогідроекологічних полігонних досліджень” НАН України

Костянтин Ярошенко

кандидат технічних наук
Інститут геологічних наук НАН України

Арсеній Тараненко

Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського”
Дослідження впливу витоків з зовнішніх інженерних мереж на зміну гідрологічних умов території Національного заповідника “Києво-Печерська лавра”

Сергій Шербина

кандидат фізико-математичних наук, старший дослідник

Анатолій Фещенко

Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України

Ірина Червко

кандидат геологічних наук

Олександр Романченко

Сергій Нікітюк

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

Ігор Косяк

кандидат технічних наук
Інститут проблем реєстрації інформації НАН України

Юрій Сорока

ТОВ “РОДЕН”

Дослідження причин просідання ґрунту в районі Дзвіниці Ближніх печер на основі даних інструментального моніторингу

Роман Качан

Ярослав Литвиненко

кандидат історичних наук,

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

**Декілька нарисів до поховальних плит з некрополя Успенського собору
Києво-Печерської лаври**

Катерина Сорока

Тетяна Ткаченко

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

**Нові факти будівельної еволюції оборонних споруд Верхньої Лаври.
Онуфріївська вежа та ділянка монастирських murів № 14**

Дмитро Пефтіць

кандидат історичних наук

Національний заповідник “Києво-Печерська лавра”

**Поселення Печерське-1 в контексті проблеми формування локальних
пам’яток Лісостепу**

